

ET STÆRKT GRØNT EU-BUDGET

FEM ANBEFALINGER FRA DANMARKS ERHVERVSLIV, INVESTORER OG CIVILSAMFUND

December 2025

Europa står foran en række afgørende udfordringer. Geopolitisk og økonomisk ustabilitet, krigen i Ukraine, energiafhængighed og et stigende pres på Europas konkurrenceevne samt voksende klimarisici kalder alle på markante politiske beslutninger. En central del af svaret på disse udfordringer er at fremskynde den grønne omstilling og udbygge produktion og brugen af vedvarende energikilder i hele EU. Det forudsætter både ambitiøse beslutninger på EU-niveau og stærkere samarbejde mellem medlemslandene.

EU's fælles budget er en afgørende brik i at omsætte ambitioner til handling, og derfor bør EU's næste flerårige budgetramme (MFF 2028–2034) markere et afgørende brud med den dyre og uhensigtsmæssige import af fossile brændsler og lægge en klar kurs mod klimaneutralitet senest i 2050. Dette kræver betydelige investeringer. Draghi-rapporten understreger det presserende behov for skalering af private og offentlige investeringer i europæisk konkurrenceevne og innovation. Kommissionen anslår, at der årligt vil være behov for yderligere 477 mia. EUR i grønne investeringer for at nå EU's klimamål for 2030 - stigende til 743 mia. EUR årligt frem mod 2040.

Selvom langt størstedelen af de grønne investeringer vil komme fra investorer, virksomheder, husholdninger og nationale budgetter, er et ambitiøst grønt EU-budget afgørende for at sætte fart på den grønne omstilling og bidrage til at dreje de private og nationale investeringer i den rigtige retning.

Derfor står dansk erhvervsliv, investorer og civilsamfund sammen om at bakke op om et ambitiøst grønt EU-budget, og vi vil understøtte de europæiske beslutninger ved fortsat at skubbe på Europas elektrificering samt produktion, transmission og lagring af vedvarende energi og øget energieffektivitet. Hvis det fulde potentiale for grønne investeringer på tværs af EU skal realiseres, er der behov for langsigtede rammevilkår og tydelige investeringssignaler på EU- og nationalt niveau. Det er essentielt, at disse signaler ikke kun er po-

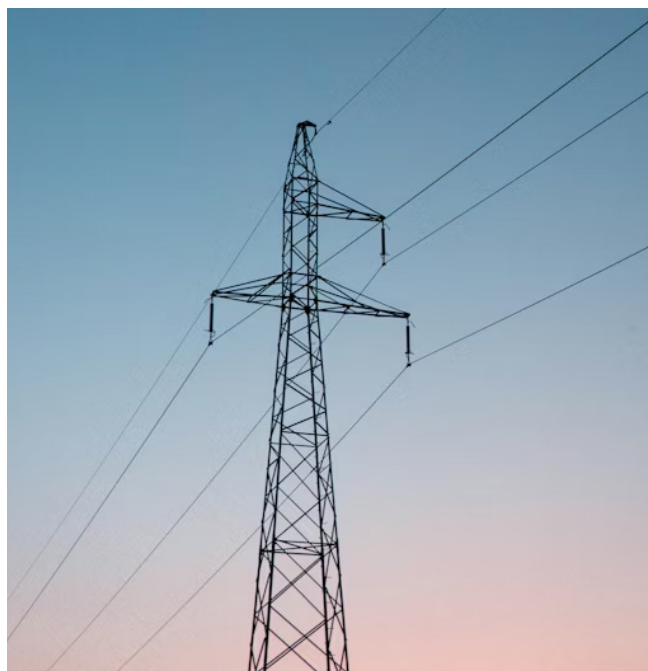

Foto: Adrian Rudzki

litiske, men også reflekteres tydeligt i Unionens fælles udgifter.

Klimarelaterede investeringer bør derfor betragtes som strategiske indsatser, som bidrager til sikkerhed, energiuafhængighed, konkurrencedygtige energiomkostninger, robuste forsyningskæder og innovation. Med andre ord er grønne investeringer afgørende for at gøre Europa mere sikkert, konkurrencedygtigt og grønt. Som bannerfører for et grønnere EU og frontløber indenfor flere strategiske grønne sektorer har Danmark en unik mulighed for at sætte en tydelig retning for forhandlingerne om EU's budget. Som repræsentanter fra erhvervsliv, finanssektoren og civilsamfund kommer vi nu med 5 opfordringer:

1. ET AMBITIØST GRØNT BUDGET

EU-budgettet bør indeholde en ambitiøs målsætning for investeringer i klima, energi, miljø, og cirkulær økonomi mhp. at lukke det grønne investeringsgab og hurtigst muligt mindske EU's afhængighed af dyr importeret energi¹. Dette vil bidrage til at styrke danske og europæiske virksom-

DANSK
ERHVERV

D.
Dansk Industri

GREEN
POWER
DENMARK

MELLEMFOLKELIGT
SAMVIRKE **actionaid**

F&P FORSIKRING
OG PENSION

FINANS
DANMARK

CONCITO

heders resiliens og konkurrenceevne. For at undgå risikoen for en afmatning i grønne investeringer er det centralt, at de grønne investeringer i EU's næste budgetramme øges betragteligt i forhold til den nuværende budgetperiode, og monitoreres løbende, så investeringernes reelle klimaeffekt sikres.

2. FINANSIERING TIL CLEANTECH OG INDUSTRIEL DEKARBONISERING

Konkurrenceevnefonden bør have et stærkt strategisk fokus på grøn omstilling og elektrificering. Der er stort potentiale i at styrke synergierne mellem konkurrenceevne, energiuafhængighed, cirkulær økonomi og dekarbonisering yderligere - både ved opstart og skalering af cleantech produkter og teknologier, samt dekarbonisering af eksisterende industri.

Tilskud til strategiske teknologier bør tilrettelægges, så projekterne i væsentlig grad foregår i EU og styrker europæiske produktions- og værdikæder samt fremmer egenproduktion af kritiske komponenter.² Desuden bør EU fastholde et klart prissignal gennem kvotehandelssystemerne, samt sikre at provenuet målrettes investeringer til elektrificering af industri, transport og varme, hvor løsningerne er effektive og styrker europæisk energiuafhængighed.

3. SÆT FART PÅ EUROPAS ELEKTRIFICERING OG SAGSBEHANDLING

EU importerer i dag mere end 90% af vores olie og gas til en årlig udgift på mere end 400 mia. EUR. EU-budgettet bør derfor understøtte en hastig elektrificering mhp. at nå EU-Kommissionens foreslåede mål om 32 % elektrificering i 2030, samt en fuld dekarbonisering af elforsyningen og fordobling af elektrificeringsgraden i 2040³. Elektrificering er den mest omkostningseffektive vej til at styrke konkurrenceevnen samt reducere drivhusgasudledninger og energiauafhængighed. Vi støtter derfor op om Kommissionens forslag om en femdobling af midlerne afsat til grænseoverskridende energiinfrastrukturprojekter.

Lange godkendelses-, støtte- og sagsbehandlingstider kan skabe usikkerhed om og forsinke udrulning af grønne teknologier og løsninger. EU

bør understøtte hurtigere national implementering af reglerne i Direktivet om Vedvarende Energi (VE III) som sikrer hurtigere og langt mere effektiv sagsbehandling og godkendelsesprocesser.

4. STABILE RAMMEVILKÅR OG SKALERING AF PRIVATE GRØNNE INVESTERINGER

EU skal sikre klare og langsigtede investeringsrammer, herunder bør EU-budgettet sende tydelige signaler gennem fx blandede finansieringsinstrumenter og grønne garantier, som kan mobilisere privat kapital, særligt med fokus på skaleringsfasen for nye og strategiske grønne teknologier. For at mobilisere privat kapital i stor skala til grøn energi, cirkulær økonomi og elektrificering bør de regulatoriske rammer understøtte risikokorrigerede og konkurrencedygtige afkast, sammenlignet med andre infrastrukturelle investeringer. I en situation hvor EU særligt har behov for at styrke produktivitet og nye virksomheder, er det ligeledes vigtigt, at der ikke unødigt opsættes nye barrierer for europæiske virksomheders konkurrenceevne.

5. TRANSPARENS OG UDFASNING AF MILJØSKADELIGE AKTIVITETER

For at sikre en omkostningseffektiv brug af budgetmidlerne bør der udvikles en robust metode til at definere EU-budgettets investeringer, så klimaeffekten af investeringerne tydeligt afspejles i deres klassificering som grønne, delvist grønne eller ikke-grønne udgifter. Til inspiration kan fx bruges principperne for den til enhver tid gældende taksonomi.

Dertil bør EU-budgettet indeholde en ambitiøs horisontal implementering af princippet om, at EU-budgettets udgifter ikke må forvolde væsentlig skade på klima og miljø (Do No Significant Harm, DNSH), samt bakke op om Kommissionens forslag til udarbejdelse af en simpel vejledning⁴, der ikke forsinkes udbetalingen af midler og eller øger rapporteringsbyrden, men derimod forenkler processen, samt skelner mellem aktiviteter, som er undtaget DNSH (fx ifm. naturkatastrofer), aktiviteter som er i overensstemmelse med DNSH, og aktiviteter, som vurderes at gøre væsentlig skade på klima eller miljø, og derfor ikke kan modtage støtte under EU-budgettet.

NOTER

- 1 Kommissionens beregninger viser, at en fordobling af elektrificering kan halvere EU's udgifter til import af fossil energi frem imod 2040.
- 2 Adgang til finansiering under konkurrenceevnefonden bør være enkel, da komplicerede ansøgnings- og rapporteringsprocedurer vil forsinke investeringer og hæmme udrulningen af nye teknologier.
- 3 I overensstemmelse med Kommissionens konsekvensanalyse for EU's klimamål for 2040
- 4 Ovenstående parametre (klassificering af investeringer og DNSH) er især vigtige ift. de foreslåede nationale og regionale partnerskabsplaner (NRPPs), hvor medlemsstaterne i høj grad selv tilrettelægger udmøntning af budgetmidlerne.